

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาดร้อยปี

PUBLIC PARTICIPATION IN SAMCHUK MARKET 100 YEAR

อากาศร ทองแก้ว

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาดร้อยปี 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาดร้อยปี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยการเก็บข้อมูลจากคนในชุมชน เขตเทศบาลตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 389 คน โดยการใช้การวิเคราะห์ความถี่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติ Independent Sample t-test และ One way ANOVA ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. คนในชุมชนสามชุกตลาดร้อยปี ที่มีส่วนร่วม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31-40 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขาย

2. จากการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาดร้อยปี พบว่า คนในชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด ด้านการประเมินผลมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการรับผลประโยชน์ การดำเนินงาน การวางแผนและร่วมตัดสินใจ

3. จากการศึกษาเรื่องความต่างของข้อมูลพื้นฐานของคนในชุมชนสามชุก ตลาดร้อยปี ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม คนในชุมชน

ABSTRACT

The objective of this research is to study Public Participation of Community in the Hundred Years Sam Chuk Subdistrict Municipality Sam Chuk district Suphan Buri Province.

The sample group of this research was 389 from people who are in Sam Chuk Subdistrict Municipality Sam Chuk district Suphan Buri Province. This research had questionnaires that were used as the tool. The statistics used to analyze data were percentage, standard deviation, Independent Sample t test and One-way ANOVA.

The results found that most of community are women, 31-40 years old, elementary education, most of them are merchant. Highest degree of public participation of community is evaluation. Next issues are Got benefit, Operation, Planning and participated decision. And results of hypothesis testing about gender, age, education and occupation that are different cannot be affected to public participation of community.

Keyword : participation, community

บทนำ

จากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงตลาดสามชุก ในปี พ.ศ.2545 มูลนิธิชุมชนไท ได้ชวนคนในชุมชนตลาดสามชุกเข้าร่วม “โครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองน่าอยู่” โดยการสนับสนุนของ พอช. และ สสส. นำเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยในกระบวนการทำงาน และในปี พ.ศ.2546 ตลาดสามชุก ได้รับการคัดเลือกให้เป็น 1 ใน 12 เมืองนำร่องโครงการในด้านเมืองเก่า ด้วยการเข้ามาช่วยจากคณะกรรมการทำให้สามารถขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาด้วยพลังของคนในชุมชน ในวิธีการต่างๆ อย่างใกล้ชิด จนประสบผลสำเร็จต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ.2547 จากการเปิดตัวโครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองน่าอยู่ ตลาดสามชุกเริ่มเป็นที่รู้จัก สื่อต่างๆ นักท่องเที่ยว และเขียนเข้ามามากมาย ปี พ.ศ.2552 องค์การยูเนสโก ประกาศให้สามชุกตลาดร้อยปี “เป็นองค์กรภาคประชาชนที่อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมประเภทดี ในเขตภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก” ที่ชุมชนเข้มแข็งจนสามารถพลิกฟื้นคืนชีวิตกลับคืนมาได้สำเร็จ จากปี พ.ศ.2543 จนถึงวันนี้ ความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของคนในชุมชน ที่กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ เข้มแข็ง อดทน ทำทุกอย่าง ผู้คนที่มาเยี่ยมชม สื่อมวลชน นักท่องเที่ยว ถือว่าเป็นกำลังใจที่ล้ำค่าเช่นกัน ความศรัทธาของคนในชุมชนที่มีต่อผู้นำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างงดงาม การสร้างชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว นั้น ถือว่าเป็นเรื่องที่ควรพัฒนาอย่างยิ่ง ซึ่งในด้านการจัดการการท่องเที่ยวจะประกอบไปด้วย การดูแลรักษาทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวในสามชุกตลาดร้อยปี บ้านเรือนในบริเวณรอบๆ การรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว การบริหารจัดการพัฒนาสินค้าและของที่ระลึก ซึ่งคนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วยเช่นกัน

ทางสำนักงานเทศบาลตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ในปี พ.ศ. 2560 - 2562 ซึ่งเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สอดคล้อง

กับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น สำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวนำครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการ ทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 โดยที่เป็นแผนพัฒนาที่ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ แผนงานและ โครงการที่จะดำเนินการในช่วงระยะเวลาสามปี มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนาไว้อย่าง ชัดเจน ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และแนวทางพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาล จังหวัด และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ โดยร่วม คิดร่วมทำ และแสดงความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับ การศึกษา และอาชีพ

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี ได้นำแนวความคิดและทฤษฎีต่างๆ มา เป็นกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

ความหมายการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมใน กิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิกไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์,2550)

กระบวนการมีส่วนร่วม

กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยที่มีความสอดคล้องกับ ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์ แต่ได้เพิ่ม บางประเด็นที่เห็นว่ายังมีข้อบกพร่องและอาจจะเสริมประเด็นดังกล่าวให้มีความชัดเจนขึ้น โดยเริ่มจาก

- การมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุ และความต้องการ
- มีส่วนร่วมในการวางแผน
- มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
- มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล
- มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (เมตต์ เมตต์การุณจิต,2553)

ประเภทการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม สามารถจำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมโดยตรง การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมโดยตรง เช่น ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการ มักจะเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของกรรมการที่ปรึกษาที่ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ

2) การมีส่วนร่วมโดยอ้อม การมีส่วนร่วมโดยอ้อมเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายอย่างไม่เป็นทางการ โดยไม่ได้ร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการบริหาร แต่เป็นเรื่องของการให้การสนับสนุนส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น (เมตต์ เมตต์การ์ณจิต,2553)

ลักษณะการมีส่วนร่วม

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่

- 1) การรับรู้ข่าวสาร (Public Information)
- 2) การปรึกษาหารือ (Public Consultation)
- 3) การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting)
- 4) การประชาพิจารณ์ (Public Hearing)
- 5) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
- 6) การใช้กลไกทางกฎหมาย (ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรณทิพย์ เพชรมาก,2551)

การวิจัยครั้งผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน ตาม วิษณุ หยกจินดา (2557) ที่ได้ อ้างถึง Cohen and Uphoff (1980) ตามแนวคิดทฤษฎี ของ Cohen and Uphoff (1980) ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมตัดสินใจ หมายถึง ขั้นเริ่มต้นในการมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชน
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการพัฒนาชุมชน
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนรับผลประโยชน์ของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่เกิดจากโครงการพัฒนาชุมชน
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ขั้นตอนการติดตามและการประเมินผล งานการพัฒนาฯ ที่ได้ดำเนินการไปทั้งจากบุคคลภายในและภายนอกชุมชน

ทฤษฎีและแนวคิดด้านประชากรศาสตร์

ประชากรศาสตร์ หรือ Demography มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก Deme = people คือ ประชาชนหรือประชากร Graphy = writing up, description หรือ study คือ การศึกษาหรือศาสตร์ ประชากรศาสตร์ หมายถึง การวิเคราะห์ทางประชากรในเรื่องขนาด โครงสร้าง การกระจายตัวและ การเปลี่ยนแปลงประชากรในเชิงที่สัมพันธ์กับปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอื่นๆ ปัจจัยทางประชากรอาจเป็นได้ทั้งสาเหตุและผลของปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ลักษณะประชากรศาสตร์ใช้ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ เพื่อเป็นการแบ่งส่วนตลาดทำให้มีประสิทธิผลในการกำหนดตลาดเป้าหมายและง่ายต่อการวัดมากกว่าตัวแปรอื่น ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์,2550)

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจ หรือ โครงการที่ส่วนราชการจะดำเนินการ ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่โดยปกติของประชาชนในชุมชนนั้น การทำความเข้าใจถึงผลกระทบและแนวทางแก้ไข ปัญหาที่ส่วนราชการจะดำเนินการและการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน โดยให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และรัฐต้องรับฟังและแก้ไขปัญหาจนประชาชนเกิดความพึงพอใจและมีส่วนร่วมในการผลักดันในภารกิจหรือโครงการนั้น เกิดผลสำเร็จ เพราะเห็นว่าจะเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน (พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 หมวด 1, อ้างถึงใน สามแยกชาวบ้าน คู่มือการมีส่วนร่วมภาคประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่ ภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550, หน้า 6)

การเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของประชาชนในการจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวชมหิ้งห้อย โดยเริ่มตั้งแต่ การรับรู้ถึงลักษณะผลกระทบ การเสนอแนวทางการจัดการผลกระทบและการร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (สุชาดา กรเพชรปानी และคณะ,2550)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน ส่วนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ได้กล่าวไว้ว่า การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น สิ่งสำคัญที่จำเป็น คือ การให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ชุมชน ในการดูแลรักษาทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการเพิ่มทักษะในการจัดการและการประสานงาน ท้ายที่สุด ชุมชนจะสามารถบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ มีการรักษาระบบนิเวศที่ยั่งยืน สังคมพัฒนาอย่างเหมาะสม มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยการพัฒนาของชุมชนเอง (อุทัยวรรณ ลิ้มปชยาพร,2551)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว

การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนต้องเกิดจากจิตสำนึกร่วมของชุมชนที่ความคิดริเริ่มที่ตรงกัน ร่วมกันทำงานอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม ร่วมกันวางแผนและดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เข้ากับคุณภาพของการบริการ เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและชุมชน การจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนโดยมีการจัดตั้งองค์กรทางด้านการท่องเที่ยวของชุมชน เพื่อเป็นแกนหลักขึ้น และเป็นตัวเชื่อมประสานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ร่วมกันทำงานอย่างมุ่งมั่น ตั้งใจในระยะยาว โดยต้องสร้างจริยธรรมควบคู่ไปกับการเป็นนักธุรกิจที่ดีย่อมจะนำชุมชนสู่ผลสำเร็จที่ดีที่สุด สร้างความภูมิใจในตนเองและสร้างรายได้เสริมให้แก่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน (สุจิตราภา พันธุ์วิไล และคณะ,2550)

แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพ

ศักยภาพ หมายถึง ภาวะแฝงอำนาจหรือคุณสมบัติที่มีแอบแฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ อาจทำให้พัฒนาหรือให้ปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ เมื่อคนในชุมชนมีศักยภาพ ย่อมสนับสนุนให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเอง สมรรถภาพหรือศักยภาพของบุคคลที่ควรมีในปัจจุบัน ดังนี้

1. ศักยภาพด้านมโนทัศน์ การพัฒนาองค์ความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาชีพที่ มากขึ้น
2. ศักยภาพด้านการปฏิบัติงาน
3. ศักยภาพด้านบริบททั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อม
4. ศักยภาพด้านการติดต่อสื่อสาร
5. ศักยภาพด้านการบูรณาการ
6. ศักยภาพด้านการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม

(ศักดิ์ศิริ นันตะสุข และคณะ,2550)

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชน

การท่องเที่ยวชุมชน เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่เน้นผลประโยชน์เพื่อชุมชน ดังนั้นการท่องเที่ยวลักษณะนี้จึงเป็นความหวังของชุมชนในด้านการนำรายได้มาสู่ชุมชน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นกลจักรขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่สำคัญ และกระแสการจัดการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงศักยภาพและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นอีกความพยายามที่จะตอบสนองต่อข้อจำกัดของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเกิดขึ้นท่ามกลางคำถามจำนวนมากต่อการพัฒนาที่มุ่งเน้นรายได้และความเจริญทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ดังนั้นการท่องเที่ยวชุมชนจึงเป็นที่จับตามองเนื่องจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. กระแสการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง

2. กระแสกลุ่มตลาดที่ใหม่และกว้างขึ้น

3. กระแสที่เน้น “ความรับผิดชอบต่อและจิตสำนึก” ของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว ในภาวะที่โลกตกอยู่ภายใต้กระแสความกังวลถึงภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้น

ชุมชนสามารถมองถึงผลประโยชน์ของการท่องเที่ยวชุมชนที่จะนำมาสู่ชุมชน และให้ความร่วมมืออย่างเต็มใจได้ หากได้รับผลประโยชน์หลักๆ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ หากสามารถนำรายได้เข้าสู่ชุมชน ได้ก็จะได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชน

2. ด้านจิตวิทยา การท่องเที่ยวสามารถทำให้ชุมชนภูมิใจในท้องถิ่นของตน และอยากให้ชุมชนของตนเป็นที่รู้จัก

3. ด้านสังคม การท่องเที่ยวเป็นการเสริมสร้างความเสมอภาคและสันติภาพแก่ทุกฝ่าย รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตในสังคมของชุมชน

4. ด้านการเมือง ชุมชนได้มีสิทธิ์มีเสียงทางการเมืองเนื่องจากมีตัวแทนมาร่วมวางแผนและริเริ่มการท่องเที่ยว

5. ด้านสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวชุมชน สามารถยังประโยชน์สู่สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรชุมชนให้คงอยู่ (พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์, 2556)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาดร้อย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 389 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาดร้อยปี

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร โดยใช้สถิติ Independent Sample t-test การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สถิติ One way ANOVA

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้รับการตอบกลับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 389 คน เป็นคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 65.60 ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 44.20 และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 49.10

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี โดยภาพรวมพบว่า คนในชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี มีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.21$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.78$, $SD = 0.23$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.77$, $SD = 0.21$) และการมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.23$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี กับข้อมูลส่วนตัวทั่วไป พบว่า

สมมติฐานที่ 1 คนในชุมชนที่มีเพศต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี แตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปผลได้ว่า เพศที่ต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD (Least significant difference test) สามารถสรุปผลได้ว่า เพศที่ต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 คนในชุมชนที่มีอายุต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี แตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปผลได้ว่า อายุที่ต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD (Least significant difference test) สามารถสรุปผลได้ว่า อายุที่ต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3 คนในชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี แตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปผลได้ว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD (Least significant difference test) สามารถสรุปผลได้ว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน แตกต่างกันอยู่ 2 คู่ ได้แก่ ระดับการศึกษาประถมศึกษา

มีการมีส่วนร่วมในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี มากกว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษา
มัธยมศึกษา/ปวช. ปวส. มีการมีส่วนร่วมในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี มากกว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 4 คนในชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อย
ปี แตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปผลได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของ
คนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD (Least significant difference
test) สามารถสรุปผลได้ว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน แตกต่างกันอยู่ 3 คู่ ได้แก่ อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
มีการมีส่วนร่วมในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี มากกว่า อาชีพเกษตรกร, อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีการมีส่วน
ร่วมในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี มากกว่า อาชีพค้าขาย, อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีการมีส่วนร่วมในชุมชน
สามชุก ตลาคร้อยปี มากกว่า อาชีพรับจ้าง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงาน คนในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นอันดับรองสุดท้าย และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมตัดสินใจ
คนในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย แต่ยังมีระดับการมีส่วนร่วมที่มากที่สุด อาจจะเสริมให้คนในชุมชนได้
เข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทหน้าที่ในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปีมากขึ้น อีกทั้งอาจมีการสร้างจิตสำนึกในการมี
ส่วนร่วมในด้านดังกล่าว โดยผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. อาจจะเพิ่มในเรื่องของการกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมตัดสินใจ
กระตุ้นให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนในเรื่องต่างๆ
2. อาจจะกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้คนในชุมชนได้มีโอกาสออกมามี
ส่วนร่วม
3. มอบหมายให้คนในชุมชน ได้มีส่วนร่วมสังเกตการณ์และตรวจสอบการทำงานของผู้รับจ้างภายนอก
ที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน เพื่อควบคุมและติดตามการทำงานให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด
4. จัดให้มีโครงการตลาดสามชุก ที่คนในชุมชนทุกคนได้มีโอกาสออกมาร่วมกันดำเนินงาน

งานวิจัยในอนาคต

1. อาจมีศึกษาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ
2. อาจมีการศึกษาในเรื่องของรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับท้องถิ่น รวมทั้งแนวทางการ
ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้แก่คนในชุมชนท้องถิ่น ในรูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาฝีมือกลุ่มสินค้าพื้นบ้าน
สินค้างานฝีมือต่างๆ

3. อาจศึกษาในเรื่องของการสร้างระบบข้อมูลและเครือข่ายการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ให้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ

กิตติกรรมประกาศ

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.ชาคริต สกุล อิศริยาภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา แนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ในทุกขั้นตอน และขอขอบพระคุณคนในชุมชนสามชุก ตลาคร้อยปี ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว และขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์. (2550). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของ โรงเรียนล้อมแรดวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์ การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บัญชีพอทย์
- ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรรณทิพย์ เพชรมาก. (2551). *การบริการสังคม ศาสตร์แห่งศตวรรษเพื่อสังคมไทยและสังคมโลก*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- วิญญู หยกจินดา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). *พฤติกรรมผู้บริโภคฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: ควงกลมสมัย.
- (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค*. [ออนไลน์]. ได้จาก http://thaibuz.blogspot.com/2012/01/blog-post_5375.html.
- ธนา ยันตรโกวิท, จำรัส จันทรประจักษ์, สัมพันธ์ เอี้ยดรอด, ศิริพร คงกะโชติ, พรรณวิภา พลูสวัสดิ์, ปราณี ชุ่มย่อง และคณะ. *ความหมายของการมีส่วนร่วม*. (2550). วารสารสามแยกชาวบ้าน.
- สุชาติ กรเพชรปानी, พูลพงษ์ สุขสว่าง, วัลย์ลดา วรกานตศิริ, สุกลักษณ์ สีใส และ ชัชพลุต เทียมธรรม. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ*

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวชมหิ้งห้อย: กรณีศึกษาคลองอัมพวา จังหวัด
สมุทรสงคราม: มหาวิทยาลัยบูรพา.

อุทัยวรรณ ลิ้มปชาพร. (2551). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวศึกษาเฉพาะกรณีบึง
บอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ศิลปะศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนาศักดิ์คม พิชญ์โลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุจิตราภา พันธุ์วิไล และธีรเทพ ชนโมตรี. (2550). ศักยภาพและความต้องการในการ
วางแผนและจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนในจังหวัดเชียงราย. รายงาน
ฉบับสมทบทุน: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ศักดิ์ศิริ นันตสุข, สมนึก ขวัญเมือง และอาวุธ ปะเมโธ. (2550). โครงการพัฒนาศักยภาพ
ของคนในท้องถิ่นในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในกลุ่ม
จังหวัด อีสานใต้. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ: จังหวัดชัยภูมิ.

พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์. (2556). การท่องเที่ยวชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ:
โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์.